

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 11 sierpnia 1932 r.
sygn. akt 3 K 624/32**

- 1) W myśl art. 436 k.p.k. uchylenie uchwały przysięgłych przez trybunał jest pozostawione swobodnemu uznaniu tegoż a jego ocena nie wchodzi w zakres kontroli kasacyjnej Sądu Najwyższego.**
- 2) Poszczególne działania traktowane odrębnie mogą być uznane za zawierające w sobie cechy występkę publicznego pochwalania ustawami zakazanych czynów z § 305 u.k., nie dowodzi to jednak słuszności zarzutu, iż w całym czynie brak jest znamion zbrodni zdrady głównej, poszczególne bowiem postęпки tracą swoją odrębną istotę prawną, gdy działalność wzięta w całości podpada pod surowszy przepis § 58 u.k.**

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Najwyższego K. Angerman

Sędziowie Sądu Najwyższego: M. Błoński

dr Mar. Sokalski (sprawozdawca)

przy udziale wiceprokuratora Sądu Najwyższego St. Błońskiego

jako protokółanta aplikanta sądowego J. Burtatowskiego,

na rozprawie kasacyjnej 11 sierpnia 1932 r.

w sprawie Rebeki Leji Solnej i Juliana Biera,

oskarżonych z §§ 58 pkt b i c., 59 pkt c u.k.¹ i art. 1 ustawy z 17 grudnia 1862 r., Dz.U.P. nr 8²,

po rozpoznaniu kasacji oskarżonych od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 lutego 1932 r., sygn. akt IV 1 K 445/31,

na mocy art. 512 i 557 k.p.k.³ oraz art. 60-66 p.o.k.s.⁴ kasacje oskarżonych Rebeki Leji Solnej i Juliana Biera oddała, obciąża ich kosztami postępowania kasacyjnego i zasądza od nich tytułem opłaty sądowej w Sądzie Najwyższym po 80 złotych.

¹ Austriacka ustawa karna z dnia 27 maja 1852 r., Dz.U.P. 1852 poz. 117.

² Gesetz, wirksam für die Königreiche Böhmen, Galizien und Lodomerien mit dem Herzogthume Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau, das lombardisch-venetianische Königreich und das Königreich Dalmatien, das Erzherzogthum Oesterreich unter und ob der Enns, die Herzogthümer Schlesten, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg und Bukowina, die Markgrafschaft Mähren, die gefürstete Grafschaft Tirol, das Land Vorarlberg, die gefürstete Grafschaft Görz und Gradiska, die Markgrafschaft Istrien und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, betreffend einige Ergänzungen des allgemeinen und des Militär-Strafgesetzes, R.GBl. 1863 Nr. 8. Brak urzędowego tekstu polskiego.

³ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. Kodeks postępowania karnego, Dz.U. 1928 nr 33 poz. 313.

⁴ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 1924 r. w przedmiocie ogłoszenia przepisów tymczasowych o kosztach sądowych, Dz.U. 1924 nr 28 poz. 284.

Uzasadnienie

W kasacjach swych zarzucają oskarżeni obrazę przepisów postępowania sądowego (art. 494 pkt b k.p.k.) oskarżona zaś Rebeka Leja Solna nadto nieprawidłowe zastosowanie ustawy przy określeniu przestępstwa (art. 494 pkt a k.p.k.).

Na poparcie tego ostatniego zarzutu oskarżona podnosi, iż żadne z wymienionych w akcie oskarżenia pism nie jest zdolne do wywołania następstw, o których jest mowa w § 58 u.k. tudzież, że między tymi pismami są takie, których treść nie zawiera w sobie nic karygodnego lub mogłaby uzasadniać co najwyżej winę występku z § 305 u.k. W związku z tym oskarżona dopatruje się nadto obrazy przepisu art. 416 k.p.k. a to z powodu niepostawienia pytań ewentualnych określających działanie jej jako występku z § 305 u.k. lub z § 285 u.k., za jaki, jej zdaniem, należało uważać udział jej w powielaniu wymienionych w akcie oskarżenia pism. Oskarżona zarzuca nadto obrazę przepisu art. 436 k.p.k. dopatrując się jej w tym, iż trybunał nie uchylił co do niej uchwały przysięgłych pomimo, iż zdaniem jej, przysięgli niesłusznie odpowiedzieli potwierdzająco na pytanie co do jej winy.

Oskarżony Julian Bier żali się na odmówienie wniosкови jego obrońcy o zadanie w myśl art. 414 k.p.k. pytania, czy zło, które rozmyślnie spowodowanie zarzucono oskarżonemu, nie wynikło z niedbalstwa lub nieświadomości skutków działania (§ 2 pkt f u.k.), dopatruje się dalszego uchybienia procesowego w niezadaniu przysięgłym z obrazą przepisów art. 405 § 3 i 416 k.p.k. pytania, kwalifikującego działanie oskarżonego jako występku z § 285, 286 i 287 u.k.

Kasacja oskarżonych nie jest uzasadniona.

Czyn określony w pytaniu 4 pkt a, odnoszący się do oskarżonej Rebeki Lei Solnej wykazuje wszelkie istotne znamiona przypisywanej jej zbrodni, gdy zaś w sprawach rozstrzyganych przez sądy przysięgłych podstawą faktyczną wyroku jest uchwała przysięgłych zarzut nieprawidłowego zastosowania ustawy przy określeniu przestępstwa przedstawia się jako oczywiście nieuzasadniony. Twierdzenie, jakoby żadne z pism wymienionych w uchwale przysięgłych nie było zdolne do wywołania skutków określonych w § 58 u.k., jest tylko zupełnie dowolnym subiektywnym poglądem kasatorki, okoliczność zaś, iż treść niektórych pism, traktowanych odrębnie, niezależnie od innych i od całości działania oskarżonej, mogłaby być uznana za zawierającą w sobie cechy występku z § 305 u.k., nie dowodzi słuszności zarzutu, iż w czynie oskarżonej brak znamion zbrodni zdrady głównej, poszczególne bowiem postęпки oskarżonego tracą swoją odrębną istotę prawną, gdy działalność jego wzięta w całości podpada pod surowszy przepis § 58 u.k. (vide orzeczenie Sądu Najwyższego z 27 września 1923 r., sygn. akt Kr 391/23, Orzecznictwo Sądów Polskich nr 11 poz. 717, por. też orzeczenie Sądu Najwyższego z 22 września 1922 r., sygn. akt 455/22, Orzecznictwo Sądów Polskich nr 11 poz. 293). Z tego też powodu, choćby niektóre z pism powielanych przez oskarżoną, mieściły w sobie cechy występku z § 305 u.k., nie było podstawy do zadania przysięgłym pytań w kierunku tego występku, a tym samym

zarzut rzekomego uchybienia procesowego polegającego na niepostawieniu takich pytań przedstawia się jako chybiony.

Nieuzasadnione są też zarzuty kasacji obojga oskarżonych, o ile dopatrują się oni uchybienia procesowego w niezadaniu pytań, określających ich czyny jako występki z §§ 285, 286 i 287 u.k. Wymogiem postawienia pytań określonych w art. 416 k.p.k. jest, by zachodziła możliwość uznania oskarżonego winnym innego przestępstwa, niż określone w pytaniu głównym, możliwość zaś taka zachodzi tylko w razie ujawnienia w toku przewodu sądowego takich okoliczności, które by mogły uzasadnić odmienną kwalifikację czynu.

Oskarżeni w wywodach kasacji nie wskazują żadnych takich okoliczności, z ustalonego zaś protokołem rozprawy przebiegu rozprawy nie wynika, by tego rodzaju okoliczności ujawniono, w szczególności zaś, by bądź sami oskarżeni, bądź którykolwiek z przesłuchanych na rozprawie świadków określił działanie oskarżonych jako należenie do tajnego związku lub jako rozwijanie jakiejkolwiek innej działalności podpadającej pod którąkolwiek z określonych w § 287 u.k. form udziału w tajnych stowarzyszeniach.

Wniosek o zadanie przysięgłym co do oskarżonego Juliana Biera pytania z § 2 pkt f u.k. był bezpodstawny i odmówienie temu wnioskowi należycie przez trybunał umotywowane nie stanowi żadnego uchybienia procesowego. Pytania określone w art. 414 zadaje się wtedy, jeżeli w toku rozprawy strony powoływały się na istnienie okoliczności wyłączających przestępczość czynu lub poczytanie winy, trybunał zaś zupełnie trafnie ocenił treść złożonych przez oskarżonego wyjaśnień, przyjmując iż powoływał się on na okoliczność wymienioną w § 2 pkt e u.k., nie zaś na jedną z okoliczności określonych w § 2 pkt f u.k., które zresztą w danym wypadku nie mogły wchodzić w rachubę, gdyż o popełnieniu czynu z przypadku oczywiście nie mogłoby być mowy, nieznanomość skutków równałaby się przypadkowi lub błędowi, co do którego przysięgli wypowiedzieli się a niedbalstwo wykluczone zostało przez potwierdzenie pytań głównych. Niedopuszczalność wniosku z art. 414 k.p.k. wynikała więc z *[nieczytelne]* okoliczności, które według ustawy nie wyłączają przestępczości czynu oraz z ustawowego tylko określenia tych okoliczności faktycznych 178/31.

Co się tyczy wreszcie zarzutu, iż trybunał nie zastosował w danym wypadku przepisu art. 436 k.p.k., to zarzut ten nie nadaje się w ogóle do rozważenia go przez Sąd Najwyższy, zastosowanie bowiem tego przepisu zawisłe jest wyłącznie od swobodnego uznania trybunału, które nadto musi być jednomyślne; fakt więc niezastosowania w danym wypadku tego przepisu nie może być uważany za uchybienie procesowe, które podlegałoby kontroli kasacyjnej.

Z tych zasad. Sąd Najwyższy obie kasacje oddalił.

[Przywołane przepisy: § 2 u.k., § 58 u.k., § 285 u.k., § 286 u.k., § 287 u.k., § 305 u.k. z 1852 r., art. 1 ustawy z 17.12 1862 r., art. 405 k.p.k., art. 414 k.p.k., art. 416 k.p.k., art. 436 k.p.k., art. 494 k.p.k., art. 512 k.p.k., art. 557 k.p.k. z 1928 r., art. 60 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych, art. 61 p.t.o.k.s., art. 62 p.t.o.k.s., art. 63 p.t.o.k.s., art. 64 p.t.o.k.s., art. 65 p.t.o.k.s., art. 66 p.t.o.k.s.]